دو فصلنامه آسیب شناسی، مشاوره و غنی سازی خانواده
۷۶- ۶۷، (۱)۱، ۱۳۹۴
دریافت: ۱۳۹۳/۸/۲۴
پذیرش: ۱۳۹۳/۱۲/۸

Family Pathology, Counseling &Enrichment Journal
2014, 1 (1),67-76
Received: 15, Nov, 2014
Accepted: 27, Feb, 2015

سبک‌های همسرگزینی (سنتی، آزاد و ترکیبی) و رضایت زناشویی در پرستاران

Mate Selection Styles (Free choice, Arranged and Mixed marriage) and Marital Satisfaction in Nurses

غلامرضا رجبی*
قدرت اله عباسی**
شهلا شمعونی اهوازی***

Gholamreza Rajabi
Ghodrat Alh Abbasi
Shahla Shamouni Ahvazi

چکیده

رضایت زناشویی به عنوان میزان ادراک یک همسر از برآورده شدن نیازها و تمایلاتش توسط شریک دیگر تعریف می شود. تحقیقات نشان می دهد که سبک‌های همسرگزینی نقش مهمی در رضایت و روابط زناشویی دارد. این مطالعه با هدف مقایسه میزان رضایت زناشویی در پرستاران با سبک های همسرگزینی آزاد، سنتی و ترکیبی انجام شد. این پژوهش توصیفی از نوع علی-مقایسه ای بود. ۲۲۲ پرستار زن و مرد متاهل از میان ۴ بیمارستان خصوصی (مهر، آریا، آپادانا و بقایی) و ۲ بیمارستان دولتی وابسته به مراکز آموزشی درمانی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز (رازی و شفا) در سال ۱۳۹۳ به صورت تصادفی ساده انتخاب شدند و پرسشنامه سبک های همسرگزینی و مقیاس فرم کوتاه رضایت زناشویی را تکمیل نمودند. تحلیل داده ها با استفاده از روش آماری تحلیل واریانس یک راهه در برنامه نرم افزار آماری SPSS-۱۶ انجام گرفت. یافته ها نشان داد که در میان پرستاران با سه سبک همسرگزینی (سنتی، آزاد و ترکیب) از لحاظ میزان رضایت زناشویی تفاوت معنی‌دار وجود دارد (P<۰/۰۰۱). آزمون مقایسه پی‌گیری شفه نشان داد که بین رضایت زناشویی پرستاران با ازدواج سنتی و آزد و بین رضایت زناشویی پرستاران با ازدواج آزاد و ترکیبی تفاوت معنی دار وجود دارد. اما بین رضایت زناشویی پرستاران با ازدواج سنتی و ترکیبی تفاوت وجود ندارد. به این دلیل که افراد در همسرگزینی آزاد شریک ازدواج شان را بر اساس فیلتر انتخاب خود انتخاب می‌کنند رضایت بیشتری نسبت به سایر شیوه های همسر گزینی دارند.

کلید واژه‌ها: سبک‌های همسر گزینی، رضایت زناشویی، پرستاران.

Abstract

Research shows that mate-selection styles have an important role in marital and relationship satisfaction. This study was conducted with purpose of to compare of marital satisfaction in married nurses according to mate-selection styles (free choice, arranged and mixed marriage). The present survey was descriptive-causal comparative study. A sample of 222 married nurses were selected using random sampling form two educational hospitals affiliated to Jundishapor University of Medical Sciences and four private hospital during 2015 and completed a Mate-selection Styles Questionnaire, and the Short Form of Marital Satisfaction Scale. The data analysis was conducted using One-way Analysis of Variance and SPSS-16 software. The findings showed that there was significant different in marital satisfaction among nurses with mate-selection styles. Also, Scheffe follow-up test indicated that there were significant differences between nurses with free choice and arrange style, and between nurses with free choice and mixed style in marital satisfaction. But, there was not difference between nurses with free arrange and mixed style in marital satisfaction. Because the people with free choice mate-selection selected their partner according to the choice of self-filter are more satisfied than other pattern of mate-selection.

Keywords: Mate-selection styles, marital satisfaction, nurses

* دانشیار گروه مشاوره، دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران (نویسنده مسئول). تلفکس: ۰۶۱۱۳۳۱۳۶۶ ، E-mail: rajabireza@scu.ac.ir
** دانشجوی دکتری مشاوره خانواده، گروه مشاوره، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران
*** دانش آموخته کارشناسی مشاوره، سازمان آموزش و پرورش استان خوزستان، اهواز، ایران

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-22]
[DOR: 20.1001.1.24234869.1394.1.1.6.5]

مقدمه

ازدواج به عنوان قراردادی مقدس در اکثر ادیان مورد توجّه بوده و در فرهنگ‌های مختلف به عنوان یک رابطه معنوی و کارکردی میان زن و مرد، که منجر به تولد فرزندان و ساخت یک خانواده می‌شود، به حساب می آید (شارما، واید، کسار[1]، ۲۰۰۵). با توجه به اهمیت ازدواج، رضایت زناشویی[2] یا آن چیزی که به افراد در حفظ شادی ازدواج شان کمک می کند، به طور گسترده ای مورد مطالعه قرار گرفته است (لارسون و هولمن[3]، ۱۹۹۴). رضایت زناشویی به عنوان میزان ادراک یک همسر از برآورده شدن نیازها و تمایلاتش توسط شریک دیگر تعریف می شود (بارپی و لانگر[4]، ۲۰۰۵) و با حفظ واحد خانواده و کیفیت بهتر زندگی ارتباط دارد، درحالی که، نارضایتی در ازدواج منجر به اضطراب، افسردگی و حتی انحلال واحد خانواده می شود (اسکورون[5]، ۲۰۰۰). تحقیقات زیادی به بررسی رضایت زناشویی در ۱۵ سال اخیر پرداخته‌اند. این تحقیقات اطلاعات با ارزشی در زمینه رضایت زناشویی و عامل‌های موثر در آن مثل تعهد، حمایت همسر، ویژگی‌های فردی، و موضوعات وابسته به آن فراهم کرده‌اند (برادبوری، فینچام و بیچ[6]، ۲۰۰۰). اما مسئله ای که ذهن محققان امروزی را به خود جلب کرده است این است که آیا شیوه های همسر گزینی بر رضایت زناشویی تاثیر دارد یا نه؟ (دینا[7]، ۲۰۰۵).

دانشمندان علوم اجتماعی شکل‌های مختلفی از فرایند ازدواج و انتخاب همسر را در دنیا مورد بررسی قرار داده اند. محققان به طور کلی دو نوع شیوه همسر گزینی آزاد و همسر گزینی سنتی یا ترتیب داده شده را مطرح کرده اند همسرگزینی سنتی ازدواجی است که پدر و مادر و یا افراد آشنا در فرایند انتخاب دختر و پسر دخالت می کنند، اما همسرگزینی آزاد ازدواجی است که در آن افراد ابتدا با یکدیگر ملاقات کرده و اگر تمایل به ازدواج داشته باشند، خودشان تصمیم به ازدواج می‌گیرند. همسرگزینی سنتی برخلاف همسرگزینی آزاد که قراردادی بین دو فرد می باشد قراردادی بین دو خانواده است. قبل از اینکه گفتگوی اولیه با بزرگترهای خانواده ها صورت گیرد والدین پسر زمینه های خانواده دختر را مورد بررسی قرار می دهند تا معلوم کنند که آیا خانواده دختر از همان طبقه یا از طبقه اقتصادی قابل مقایسه با خودشان است یا نه؟ (اپلبام[8]، ۱۹۹۵، بر گرفته از دینا، ۲۰۰۵).

مروری بر ادبیات تحقیق نشان می دهد که شیوه های همسر گزینی به طور چشمگیری در فرهنگ های غربی و شرقی متفاوت است. در جامعه‌ی غرب عاشق شدن به عنوان پیش شرط اولیه برای ازدواج به حساب می آید ولی در مقابل آن، در اکثر کشورهای جهان، ازدواج به وسیله اعضای خانواده ترتیب داده می شود و بر اساس قراردادی است که دو طرف باید به تعهدات آن پایبند باشند (ماداتیل و بنشوف[9]، ۲۰۰۸). در اکثر جوامع غربی افراد برای انتخاب همسر آزاد هستند و معمولا همسرشان را بر اساس بررسی های شخصی، عشق رومانتیک، جاذبه جنسی، تنهایی، تمایل برای بچه داشتن، و نیاز برای ابراز بلوغ انتخاب می کنند. در

[1]-Sharma, Vaid, & Kesar
[2]-marital satisfaction
[3]-Larson, & Holman
[4]-Burpee, & Langer
[5]-Skowron
[6]-Bradbury, Fincham, & Beach-
[7]-Dinna
[8]-Applbaum
[9]-Madathil, & Benshoff

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-22]
[DOR: 20.1001.1.24234869.1394.1.1.6.5]

مقابل در جوامع سنتی انتخاب بر اساس ارتباطات خانوادگی، جایگاه، قدر و منزلت، مسائل مالی، مهارت های اساسی و سلامتی می باشد (شاچر۱، ۱۹۹۹). زیرا اعتقاد بر این است که ازدواج های آزاد دخالت در پیوند خانوادگی و تحمیل کردن اجبار و فشار به خانواده می باشد (مِدورا، لارسون، هورتاسیو و داو۲، ۲۰۰۲). امروزه تحقیقات زیادی اهمیت تغییر شکل و دگرگونی فرایند ازدواج و کاهش کنترل والدین در ازدواج و افزایش انتخاب شخصی بر اساس عشق را نشان داده‌اند (جیمیر، آکسین، یابیکو و تورنتون۳، ۲۰۰۶). این تحقیقات نشان داده اند که در چین و در کشورهای مسلمان آسیای جنوب شرقی، به تدریج ازدواج سنتی کمتر شده و سن ازدواج به شدت افزایش پیدا کرده است (هیتون، کاماسج و یونگ۴، ۲۰۰۱؛ هیرسچمن و تیراویخانیان۵، ۲۰۰۳). یکی از دلایل این تغییر شکل و افزایش همسر گزینی آزاد در این جوامع، مدل همگرایی نوعی از نظریه مدرنیته و ایده انسان مدرن است که استدلال می کند افزایش صنعتی شدن و شهرنشینی، تقسیم کار، تحصیل رسمی، استخدام در کارخانه ها و تحرک شغلی و جغرافیایی و مانند آن در جامعه شرایط ساختارمندی را برای زندگی به صورت روش های مدرن ایجاد کرده که منجر به کاهش اتکا به خانواده و استقلال بیشتر افراد جوان برای انتخاب همسر شده است (گود۶،۱۹۶۳، برگرفته از زانگ۷، ۲۰۰۸).

با توجه به شیوه های متفاوت همسرگزینی در دنیا محققان به بررسی نقش این شیوه ها در رضایت و روابط زناشویی پرداخته اند. تحقیقات نشان می دهد که شیوه های همسرگزینی نقش مهمی در رضایت و روابط زناشویی دارد. تحقیقات در زمینه شیوه همسرگزینی بر اساس عاملی به غیر از عشق رمانتیک، خیلی محدود است (مایرز، ماداتیل و تینگل،۸ ۲۰۰۵). به طور کلی نتایج ضد و نقیضی در این زمینه وجود دارد. مطالعه بلود۹ (۱۹۶۷) نشان داد که بین دو نوع انتخاب همسرگزینی سنتی و آزاد از لحاظ رضایت زناشویی تفاوت دیده می شود. او دریافت که رضایت زناشویی همسران با ازدواج سنتی در مقایسه با ازدواج آزاد بیشتر است و این افراد زندگی شادتری را تجربه کردند.

مایرز و همکاران (۲۰۰۵) دریافتند که بین رضایت زناشویی و رضایت کلی از زندگی در میان زوج‌هایی با همسر گزینی آزاد در آمریکا و زوج‌هایی با ازدواج سنتی در چین تفاوت وجود ندارد. یلسما و آتایپلی۱۰ (۱۹۸۸) دریافتند که زوج‌ها با ازدواج سنتی رضایت زناشویی بالاتری نسبت به زوج‌های با ازدواج آزاد در کشورهایی مثل هند و ایالات متحده دارند. در مقابل این تحقیقات دینا (۲۰۰۵) دریافت که زوج های با ازدواج مستقل یا آزاد نسبت به زوج های با ازدواج سنتی، رضایت زناشویی بیشتری دارند. اکزاهو و وایت۱۱ (۱۹۹۰) نیز مشاهده کردند که کیفیت زناشویی زنان با همسر گزینی آزاد بیشتر از زنان با ازدواج سنتی است. مظاهری، صادقی، نصرآبادی، انصاری نژاد و عباسی (۱۳۸۸) نشان دادند که سبک همسر گزینی «آشنایی قبلی و ازدواج با رضایت

[1]-Shachar
[2]-Medora, Larson, Hortacsu, & Dave
[3]-Ghimire, Axinn, Yabiku, & Thornton
[4]-Heaton, Cammacj, & Young
[5]-Hirschman, & Teerawichitchainan
[6]-Goode
[7]-Zang
[8]-Myers, Madathil, & Tingle
[9]-Blood
[10]-Yelsma, & Athappilly
[11] -Xiaohe, & Whyte

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-22]
[DOR: 20.1001.1.24234869.1394.1.1.6.5]

خانواده» و سبک «خواستگاری و ازدواج با رضایت فرد و خانواده» سطح بالاتری از سازگاری زناشویی را در مقایسه با سبک های «خواستگاری و ازدواج اجباری» و «آشنایی قبلی با همسر و ازدواج اجباری» در پی دارد.

با توجه به اینکه تحقیقات بسیار محدودی در مورد شیوه‌های همسرگزینی مثل ازدواج سنتی و ازدواج آزاد و نقش آن در رضایت زناشویی در کشور ما انجام شده است. پر واضح است که در جامعه فعلی آگاهی از این تفاوت ها برای مشاورانی که با زوج ها و خانواده ها کار می‌کنند، می تواند مهم و ضروری تلقی شود. به هر حال تحقیقات در این زمینه می‌تواند به روان‌شناسان و مشاوران در زمینه ازدواج و انتخاب همسر کمک کند که افراد را در جهت غنی کردن دانش و اطلاعات شان در زمینه چگونگی انتخاب همسر در مشاوره قبل از ازدواج و تأثیر این عوامل در ارتقای رضایت زناشویی بعد از ازدواج افزایش دهد. این مطالعه یک سوال را مورد بررسی قرار داده است: آیا میزان رضایت زناشویی در پرستاران با شیوه های همسرگزینی سنتی، آزاد و ترکیبی (تلفیقی از همسرگزینی آزاد و سنتی) متفاوت است؟

روش

مطالعه حاضر یک پژوهش توصیفی-علی-مقایسه ای است. جامعه آماری این پژوهش ۱۹۹۷ پرستار زن و مرد بیمارستان های خصوصی و دولتی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور شهر اهواز بودند که ۲۲۲ پرستار زن و مرد متاهل از میان ۴ بیمارستان خصوصی (مهر، آریا، آپادانا و بقایی) و ۲ بیمارستان دولتی (رازی و شفا) در سال ۱۳۹۳ به روش نمونه گیری تصادفی ساده با رضایت کامل و موازین اخلاق پژوهش برگزیده شدند، که از این تعداد ۵۸/۱٪ (۱۲۹ نفر) پرستار مرد و ۱/۹٪ (۹۳ نفر) پرستار زن بودند. ضمنا اجرای پرسشنامه در اتاق های پرستاری به صورت فردی و با دستورالعمل‌های مناسب اجرا شدند. میانگین و انحراف معیار سن پرستاران زن به ترتیب ۳۰/۴۳ و ۴/۵۷ و مردان ۲۷/۷۱ و ۴/۱۶؛ حداقل و حداکثر مدت ازدواج پرستاران ۱ تا ۵ سال، میانگین و انحراف معیار طول مدت ازدواج آن‌ها به ترتیب ۳/۱۷ و ۳۷٪؛ و ۷۴نفر دیپلم، ۴۱نفر فوق دیپلم، ۹۲نفر لیسانس، ۱۴نفر فوق لیسانس و ۱نفر دکتری و ۸۹ نفر (۴۰٪) پرستاران با ازدواج سنتی، ۵۷ نفر (۲۶٪) با ازدواج آزاد و ۷۶ نفر (۳۴٪) با ازدواج ترکیبی بودند.

ابزار

پرسشنامه شیوه‌های همسر گزینی. این پرسشنامه در ارتباط با نوع انتخاب همسر تهیه گردید و از شرکت کنندگان پرسیده شد که به طور کلی همسرتان را چگونه انتخاب کرده اید؟ پاسخ به این سوال مشخص می کرد که آیا شرکت کنندگان همسرشان را توسط والدین شان (ازدواج سنتی)، توسط خود و بر اساس انتخاب شخصی (ازدواج آزاد) و یا توسط خود و والدین (ادواج ترکیبی) انتخاب کرده اند.

مقیاس فرم کوتاه رضایت زناشویی. برای بررسی رضایت زناشویی از مقیاس فرم کوتاه رضایت زناشویی رجبی (۱۳۸۸) استفاده گردید، که دارای ۱۳ ماده و هر ماده در یک پیوستار لیکرتی ۵ گزینه ای (۱= عدم توافق تا ۵= توافق بسیار بالا) درجه بندی می شود، که ماده های ۳، ۴، ۶، ۸ و ۱۱ به صورت معکوس نمره گذاری می شوند. حداقل و حداکثر نمره ها به ترتیب بین ۱۳ تا ۶۵ محاسبه می شود، که نمره بالا بیانگر میزان بالای رضایت زناشویی زوج ها نسبت به یکدیگر است. رجبی (۱۳۸۸) ضریب آلفای کرونباخ این مقیاس در کل کارمندان ۰/۹۰، در مردان ۰/۸۹ و در زنان ۰/۹۱ و ضریب روایی همزمان آن را با پرسشنامه ۴۷ ماده ای

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-22]
[DOR: 20.1001.1.24234869.1394.1.1.6.5]

رضایت زناشویی اینریچ در کارمندان متاهل ۰/۸۳، بر روی مردان متاهل ۰/۸۴ و در زنان متاهل ۰/۸۱ (p ۰/۰۰۱) و رجبی، سروستانی، خجسته مهر و اصلانی (۱۳۹۲) ضریب پایایی آلفای کرونباخ کل مقیاس ۰/۸۹ و روایی آن را با پرسشنامه ۹ ماده ای رضایت از زندگی هیلز و آرگیل۱ (۲۰۰۱) ۰/۲۹ (p ۰/۰۰۱) به دست آورده اند. در این مطالعه، ضریب پایایی آلفای کرونباخ این مقیاس ۰/۶۳ و ضریب روایی همزمان آن با مقیاس ۴۲ سوالی تعارض زناشویی ثنایی ذاکر (۱۳۷۵) ۰/۳۵- (p <۰/۰۰۱) به دست آمده است.

یافته‌ها

با توجه به اینکه حجم نمونه های سه گروه همسرگزینی این پژوهش بالاتر از ۳۰ نفر است داده ها از توزیع نرمال (طبیعی) پیروی می کنند (مان۲، ۲۰۱۰، ترجمه رجبی، ۱۳۹۲)، و دیگر اینکه مفروضه همگنی واریانس لون متغیر وابسته در سه گروه رعایت شده است، این یافته بیانگر این است که واریانس هر سه گروه ازدواج آزاد، سنتی و ترکیبی در متغیر رضایت زناشویی با هم برابرند (p=۰۷۲ ،z=۲/۶۶). با توجه به توزیع نرمال داده ها و برقرای مفروضه برابر واریانس ها می توان از آمار پارامتریک تحلیل واریانس یک راهه برای مقایسه سه سبک همسرگزینی بر حسب رضایت زناشویی استفاده کرد.

جدول ۱

نتایج آزمون تحلیل واریانس یک راهه (ANOVA) گروه های همسرگزینی بر اساس رضایت زناشویی

همسرگزینی	تعداد	میانگین	انحراف معیار	نسبت F
سنتی	۸۹	۳۲/۶۹	۵/۴۹	۴/۷۹
آزاد	۵۷	۳۴/۸۲	۴/۵۱	P< ۰/۰۰۹
ترکیبی	۷۶	۳۲/۱۹	۴/۹۱	

همان گونه که در جدول ۱ ملاحظه می شود، نسبت F تحلیل واریانس یک راهه نشان می دهد که میزان رضایت زناشویی افراد بر اساس سه شیوه همسرگزینی (سنتی، آزاد و ترکیبی) متفاوت است (**F**=۴/۷۹، P<۰/۰۰۹). برای اینکه مشخص شود که بین کدامیک از گروه های سه گانه همسرگزینی از لحاظ میزان رضایت زناشویی تفاوت وجود دارد از روش آزمون پی گیری جفتی شفه[3] استفاده شد(جدول ۲ را ببینید).

[1] - Hills, & Argyle
[2] -Mann
[3] -Scheffe test

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-22]
[DOR: 20.1001.1.24234869.1394.1.1.6.5]

نمودار ۱

میزان رضایت زناشویی بر حسب سبک های همسرگزینی

جدول ۲

نتایج تحلیل آزمون پی گیری شفه رضایت زناشویی بر حسب شیوه های مختلف همسرگزینی

مقایسه گروه ها	مقدار تفاوت	سطح معنی داری
ازدواج سنتی با ازدواج آزاد	-۲/۱۲	p < ۰/۰۴۸
ازدواج سنتی با ازدواج ترکیبی	۰/۴۹	p=۰/۸۱۹
ازدواج آزاد با ازدواج ترکیبی	-۲/۶۲	p < ۰/۰۱۴

همان گونه که در جدول ۲ مشاهده می شود، میزان رضایت زناشویی پرستارانی که همسرشان را به شیوه سنتی انتخاب کرده اند نسبت به پرستارانی که همسرشان را به شیوه آزاد انتخاب کرده اند کمتر است (۲/۱۲-، p <۰/۰۴۸) و میزان رضایت زناشویی پرستارانی که همسرشان را به شیوه آزاد انتخاب کرده اند نسبت به پرستارانی که همسرشان را به شیوه ترکیبی انتخاب کرده اند بیشتر است (۲/۶۲-، p < ۰/۰۱۴). در صورتی که بین میزان رضایت زناشویی پرستارانی که همسرشان را به شیوه سنتی انتخاب کرده اند نسبت به پرستارانی که همسرشان را به شیوه ترکیبی انتخاب کرده اند تفاوت وجود ندارد (۰/۴۹، p=۰/۸۱۹).

بحث و نتیجه گیری

یافته های این پژوهش نشان می دهد شیوه ای که افراد شریک زندگی خود را انتخاب می کنند می تواند در رضایت زناشویی آن-ها موثر باشد. به عبارت دیگر، میزان رضایت زناشویی افرادی که همسرشان را به شیوه آزاد، یعنی، بر اساس انتخاب شخصی

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-22]
[DOR: 20.1001.1.24234869.1394.1.1.6.5]

برگزیده‌اند بیشتر از میزان رضایت زناشویی گروه های دیگر، یعنی، گروه ازدواج سنتی و ازدواج ترکیبی می باشد. این یافته با یافته‌های محققان دیگر همسو است (اکزیاهو و وایت، ۱۹۹۰؛ دینا ۲۰۰۵؛ گانداگدیو۱، ۲۰۰۷). این گونه می‌توان بیان کرد که شرکای جوانی که همسران‌شان را بر اساس شیوه همسرگزینی آزاد و به طور مستقل یعنی بر اساس تصمیم شخصی انتخاب می کنند تمایل به انتخاب همسر بر اساس فیلتر انتخاب و روابط قبل از ازدواج دارند. فیلتر انتخاب باعث می شود که آن‌ها احتمالاً رضایت بیشتری نسبت به افرادی که همسرشان را بدون آشنایی عمیق انتخاب می کنند، داشته باشند (شاچر، ۱۹۹۹). دینا (۲۰۰۵) نشان داد انرژی که این افراد برای انتخاب شریک صرف می کنند، سال های آشنایی، تحقیق، تشخیص و ارزیابی همسر آینده نسبت به افرادی که دیگران، مثل والدین برای آن‌ها همسرشان را انتخاب می کنند، منجر به افزایش سطح رضایت زناشویی در زندگی می شود. موسوی، نوابی نژاد و عاطف وحید (۱۳۸۶) نشان دادند که تعارض‌های زناشویی در دانشجویانی که قبل از ازدواج رابطه عاشقانه داشته‌اند نسبت به افرادی که رابطه نداشتند کمتر است. بنابراین شناخت بهتر زوج‌ها در اثر روابط قبل از ازدواج و آشنایی بیشتر از ابعاد شخصیتی، مسائل اقتصادی و خانوادگی یکدیگر، باعث افزایش آگاهی آن‌ها می شود و در نتیجه زندگی مشترک‌شان با تعارض کمتری همراه خواهد بود.

علاوه بر فیلتر انتخاب، میزان عشق در ازدواج چه در ازدواج سنتی و چه در ازدواج آزاد شاخص خوبی برای رضایت زناشویی در آینده می باشد. مطالعات مختلف نشان می دهد که اکثر افراد وقتی ازدواج می کنند تمایل دارند هم شاد و هم سالم باشند (برادبوری و همکاران، ۲۰۰۰). افرادی که همسرشان را بر اساس همسرگزینی آزاد و بر مبنای تصمیم شخصی انتخاب می کنند مهمترین اولویت‌شان را برای انتخاب همسر بر اساس عامل عشق به عنوان یک عامل پیشرو در ازدواج و رضایت از آن و عامل وفاداری به عنوان یک ویژگی مهم در رضایت زناشویی تنظیم می کنند. در ازدواج بر اساس عامل عشق انتظار می رود زوج ها نسبت به تفاوت های یکدیگر در طول سال های زندگی اطلاعات بیشتری کسب کنند (مایرز و همکاران، ۲۰۰۵). مواردی وجود ندارد که نشان دهد سطح پایین عشق در ازدواج منجر به رضایت زناشویی شده است. به هر حال ازدواجی که با عهد و پیمان شروع می شود می تواند هم موفق باشد و هم با شکست روبرو شود اما این غیر ممکن است که ازدواجی موفق باشد ولی زوج ها ارتباط عاطفی کمی با هم داشته باشند. به طور کلی میزان عشقی که یک فرد در شروع ازدواج احساس می کند می تواند پیش بین کننده مفیدی برای رضایت زناشویی آینده باشد. میزان عشق در زمان شروع ازدواج اهمیت زیادی برای سازگاری و رضایت زوج-ها دارد. بر اساس این نتیجه، می توانیم فرض کنیم که عشق عنصر مهم و مورد نیاز در ازدواج می باشد (دینا، ۲۰۰۵). در مطالعه ای رویزبالت، کاسلوف، ریورا، فوچس، کونجرو و زاچاریاس۲ (۱۹۹۹) نشان دادند که عشق در شروع ازدواج یکی از مولفه های مهم رضایت زناشویی است که برای اکثر زوج ها چه آن‌هایی که رضایت زناشویی دارند و چه برای آن‌هایی که رضایت زناشویی ندارند، مهم بوده و تاثیر مهمی بر رضایت زناشویی‌شان دارد و این درحالی است که اکثر زوج هایی با ازدواج سنتی، زندگی‌شان را بر اساس عشق آغاز نمی کنند.

هر چند انتخاب همسر توسط فرد از عوامل موثر در رضایت زناشویی می باشد ولی این مسئله به معنای نادیده گرفتن نقش و اهمیت خانواده نیست. نمی‌توان به سادگی نقش خانواده و والدین را در انتخاب همسر نادیده گرفت بلکه باید بر اهمیت مداخله

1-Gundogdu
2-Roizblatt, Kaslow, Rivera, Fuchs, Conejero, & Zacharias

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-22]
[DOR: 20.1001.1.24234869.1394.1.1.6.5]

مناسب و مفید خانواده تأکید کرد. مداخله ای که در آن مسئولیت تصمیم گیری بر عهده فرزندان قرار دارد تا بتوانند آزادانه همسر مورد نظرشان را با نظارت والدین انتخاب کنند. با این وجود خطری که این افراد را تهدید می‌کند این است که چون همسرشان را به طور مستقل و بر اساس عشق رومانتیک انتخاب می‌کنند در معرض تهدیدهایی از جمله باورهای غیرمنطقی نسبت به ازدواج قرار خواهند گرفت که جهت حل این مسئله آموزش های قبل از ازدواج برای آگاهی افراد از شیوه همسرگزینی و پیامدهای هر یک می‌تواند مفید باشد.

یافته دیگر نشان داد که از بین شیوه های همسر گزینی، ازدواج سنتی دارای بیشترین تعداد افراد است که در حدود ۴۰ درصد از شرکت کنندگان را شامل می شود. آقاجانیان، تشکری و مهریار۱ (۱۹۹۶) نشان دادند که انتخاب همسر، به جای اینکه نتیجه یک عمل شخصی باشد، یک عمل خانوادگی و قومی است. این خانواده و بزرگترهای خانواده هستند که برای آینده پسر و دختری که ازدواج می کنند، تصمیم می گیرند. در این بافت اجتماعی به دلیل تنوع قومی، درون همسری و ازدواج خویشاوندی به طور معناداری رایج‌تر از همسر گزینی آزاد بوده و فرصت برای انتخاب همسر به صورت شخصی جزء در برخی موارد محدود می باشد. حتی اگر افراد برای ازدواج در ابتدا با هم ملاقات کنند، در مورد مناسب بودن آن شخص به عنوان شریک ازدواج از والدین و خانواده خود قبل از هرگونه اقدامات بیشتری سوال خواهند پرسید. و این نشان می دهد که هنوز خانواده حرف آخر را در مورد شایسته بودن شریک ازدواج می زند و برتری والدین در انتخاب همسر فرزندانشان محسوس است.

محدودیت عمده این مطالعه مربوط به یک جامعه‌ی پرستاران شهر اهواز است که با احتیاط می‌توان نتایج آن را به جمعیت‌های دیگر تعمیم داد. پیشنهاد می شود یک تحقیق طولی جهت تایید یافته های فوق با یک جامعه آماری گسترده و با حجم نمونه وسیع‌تر در میان فرهنگ ها و شهرهای مختلف در سطح ملی انجام شود تا علاوه بر شناخت شیوه های همسرگزینی جامعه ایرانی با قاطعیت دریابیم که آیا شیوه های انتخاب همسر نقش مهمی در رضایت زناشویی افراد دارد یا خیر؟ همچنین، به دلیل نقش شیوه همسرگزینی در رضایت زناشویی پشنهاد می شود به افراد قبل از ازدواج آموزش های کافی جهت آمادگی برای ازدواج و آشنایی با شیوه همسرگزینی ارائه شود.

تشکر و سپاسگزاری: بدین وسیله از کلیه مسئولین بیمارستان‌های مورد مطالعه و پرستارانی که در این پژوهش با ما همکاری داشته اند، صمیمانه متشکریم. این مطالعه با هزینه شخصی و بدون حمایت مالی از سوی موسسه ای انجام شده است.

منابع

ثنایی ذاکر، باقر (۱۳۷۵). مقیاس های سنجش خانواده و ازدواج. تهران. انتشارات بعثت.

رجبی، غلامرضا؛ سوستانی، یعقوب؛ خجسته مهر، رضا و اصلانی، خالد (۱۳۹۲). پیش بین های رضایت زناشویی در پرستاران زن متاهل. نشریه پرستاری ایران، دوره ۲۶، شماره ۸۲، ۲۳-۳۳.

رجبی، غلامرضا (۱۳۸۸). ساختار عاملی مقیاس رضایت زناشویی در کارکنان متاهل دانشگاه شهید چمران اهواز. مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران، سال پانزدهم، شماره ۴، ۳۵۱-۳۵۸.

1-Aghajanian, Tashakkori, & Mehryar

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-22]

[DOR: 20.1001.1.24234869.1394.1.1.6.5]

مان، پی اس. (۲۰۰۴). مقدمه ای بر آمار. چاپ پنجم. ترجمه غلامرضا رجبی (۱۳۹۲). انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی مسجد سلیمان. چاپ اول.

مظاهری، علی؛ صادقی، منصوره السادات؛ نصرآبادی، ام لیلی؛انصاری نژاد، فاطمه و عباسی، مریم (۱۳۸۸). رابطه سبک های همسر گزینی با کیفیت و پایداری ازدواج. مجله راهبرد فرهنگ، شماره ۵، ۵۵-۷۲.

موسوی، سید اسمائیل؛ نوابی نژاد، شکوه و عاطف وحید، محمد کاظم (۱۳۸۶). تاثیر روابط قبل از ازدواج بر تعارضات زناشویی در دانشجویان متاهل دانشگاه های دولتی شهر تهران. تازه ها و پژوهش های مشاوره شماره ۲۲، ۲۷-۴۰.

Aghajanian. A., Tashakkori, A., & Mehryar, H. A. (1996). Attitudes toward marriage, fertility, and labor market participation among adolescents in Iran. Paper presented at the 1996 Annual Meeting of the Population Association of America, March 29-April 2, New Orleans, La.

Blood, R. (1967). Love match and arranged marriage. New York: Free Press.

Bradbury, T., Fincham, F., & Beach, S. (2000). Research on the nature and determinants of marital satisfaction: A decade in review. Journal of Marriage and the Family, 62, 964-980.

Burpee, L. C., & Langer, E. J. (2005). Mindfulness and marital satisfaction. Journal of Adult Development, 12, 43–51.

Dinna, M (2005). Marital satisfaction in autonomous and arrange marriages: South African Indian sample.

Ghimire, D. J., Axinn W. G., Yabiku, S. T., & Thornton, A. (2006). Social Change, Premarital Nonfamily Experience, and Spouse Choice in an Arranged Marriage Society. American Journal of Sociology, 4, 1181–1218.

Gündoğdu A. (2007). Relationship between self-construals and marital quality. Dissertation for degree Graduate School of social science, Middle East Technical University, Ankara.

Heaton, T. B., Cammacj, M., & Young, L. (2001). Why is the divorce rate declining in Indonesia? Journal of Marriage and Family, 63(2), 480-490.

Hills, P., & Argyle M. (2001). Emotional stability as a major dimension of happiness. Personality and Individual Differences, 31(8), 57-64.

Hirschman, C., & Teerawichitchainan, B. (2003). Cultural and socioeconomic influences on divorce during modernization: Southeast Asia, 1940s to 1960s. Population and Development Review, 29(2), 215-253.

Larson, J. H., & Holman, T. B. (1994). Predictors of marital quality and stability. Family Relations, 43, 228-237.

Madathil, J., &. Benshoff, J. M (2008). Marriages and Americans in Marriages of Choice Importance of Marital Characteristics and Marital Satisfaction: A Comparison of Asian Indians in Arranged. The Family Journal, 16 (3), 222-23.

Medora, N. P, Larson, J. H., Hortacsu, N., & Dave, P. (2002). Perceived attitudes towards romanticism: A cross cultural study of American, Asian Indian, and Turkish young adults. Journal of Comparative Family Studies, 33(2), 155-182.

Myers, J. E., Madathil, J., & Tingle, L. R. (2005). Marriage Satisfaction and Wellness in India and the United States: A Preliminary Comparison of Arranged Marriages and Marriages of Choice. Journal of Counseling & Development, 83, 183-190.

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-22]

[DOR: 20.1001.1.24234869.1394.1.1.6.5]

Roizblatt, A., Kaslow, F., Rivera, S., Fuchs, T., Conejero, C., & Zacharias, A. (1999). Long Lasting Marriages in Chile. Contemporary Family Therapy: An International Journal, 21(1), 113-129

Shachar, R. (1999). His and Her Marital Satisfaction: The Double Standard. Sex Roles, 25, 451-467.

Sharma, N., Vaid, S. V., & Kesar, A. (2005). Intergenerational differences in the concept of marriage among dogra brahmin females (Mothers and Daughters). Anthropologist, 7, 253-256.

Skowron, E. (2000). The role of differentiation of self in marital adjustment. Journal of Counseling Psychology, 47, 229–237.

Xiaohe, X., & Whyte, K. J. (1990). Love matches and arranged marriages: A Chinese replication. Journal of Marriage and the Family, 52, 709–722.

Yelsma, P., & Athappilly, K. (1988). Marriage satisfaction and communication practices: Comparisons among Indian and American couples. Journal of Comparative Family Studies, 19, 37–54.

Zang, X. (2008). Gender and Ethnic Variation in Arranged Marriages in a Chinese City. Journal of Family Issues. 29, 5, 615-638.

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-22]

[DOR: 20.1001.1.24234869.1394.1.1.6.5]